

RENTIE

GE.

om de verschenen
alleen verkrijgbaar
kt voor nieuwe
ent per aflevering.
die één of meer
tegen denzelfden

DE UITGEVERS.

S LIJN

HOF

mate waarin en de
wijsbegeerte, zooals
niversiteit door de
t, gebruik gemaakt
YPER opgedolven en
ending in de philo-

lijwel ieder daarvan

Cent.

rangst van het be-

N.V. - GOES

j de Geref. Kerken
van advies dient bij
nen van organisten!

blad, door deze ver-
schillende leerzame
gelspel enz., boren-
ten muziekbijlage!

Het wordt U gratis
min. f 2.50 p. j.) of
ze vereniging word-

ers bij den Ien Se-
lijklaan 79, Rijswijk

ESTATIES

EN

rschillende zijden
volledig ingevulde
e door ons uitge-
overeenstemming
chte volledigheid.
aanne op verzoek
leuwe model toe-

RE N.V., GOES

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karom; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Janse, Biggkerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Koole, Vreeland; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijkemaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr A. Ringnald, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswert; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; Dr Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Drs M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 58. — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Een woord van dank. — Hoofdartikel: De Barchem-beweging, IV. — Uit de Schrift: Christus' ambtsaandhaving, Numeri 17:8b. — Kerkelijk leven: De scheuring in Amerika, VII. De hereniging der Chr. Geref. en Prot. Geref. Kerken, VII, slot. Waarheid en vrede, II, slot. „Candidaat in de godgeleerdheid”. Dr F. L. Rutgers en Jhr Mr A. F. de Savornin Lohman over het oude Geref. kerkrecht, V. Maar moeilijker. De kleine Catechismus van Zacharias Ursinus, IV. — Even parkeer: In benauwdheid der tijden. — Literatuur en kunst: Een sombere familieroman. — Uit de historie: Schetsen uit den Reformatietijd, II. — Verslag Herdenkingsamenkomst zilveren ambtsjubileum Prof. Dr K. Schilder. — Perschoouw. — Kerkuleuws.

Een woord van dank.

Langs dezen weg — want een anderen, die in dit geval voor mij zou openstaan, weet ik niet — moge ik mede namens mijn gezin oprechten dank betuigen voor de groote vriendelijkheid, die op zoo treffende wijze betoond is ter gelegenheid van de herdenking van mijn intrede in de predikantenwereld vóór 25 jaar. Wat mij zelf betreft, het was mijn vaste voornemen, met deze herdenking niet den publieken weg op te gaan. Ik had daarvoor onderscheidene redenen; ééne er van was, dat ik veel voetangels en klemmen zie liggen op elk jubilentpad, en een tweede, dat ik niet door een acte mijnerzijds sommigen broeders ook maar het geringste obstakel in den weg wilde leggen voor het in volkomen vrijheid kiezen, en eventueel ook markeeren van den voorkeursweg, dien zij voor zich, gelijk ik voor mijzelf, meenen te moeten betreden in het nastreven van de vroolijke genieting van waarheid en vrede. Aan dit voornemen ben ik getrouw gebleven, en ik dank hen, die eigener beweging, toen ik afwezig was in de eerste maanden van het jaar een openbare herdenkingsacte hebben voorbereid, dat zij mij in dezen volkomen vrijheid lieten, voor wat deze passieve houding betreft. Het eenige wat ik te doen had, was te verschijnen in hun vergadering en voorts te aanvaarden wat hun vriendschap had voorbereid.

Nu op deze gelukkige manier hún inzicht en het mijne zich met elkaar verdragen hebben, en we er weer achter staan, wil ik gaarne uitspreken, voor hun arbeid dankbaar te zijn. Niet alleen is mij treffende en veelvuldige verzekering gedaan van de uitbreiding mede der aannemende attentie binnen de gemeenschap van woord en ambt en kerk ook tot mij, doch ook heeft men mij, waarvoor ik wel zeer dankbaar ben, het Corpus Reformatorum willen en kunnen schenken; niet-theologische lezers mogen weten, dat dit de verzameling is van de werken der kerkhervormers. Om dit groote, voor mijn arbeid zeer profijtlijke geschenk stonden dan nog ettelijke andere vriendschapsbewijzen opgebouwd, die ook mijn gezin in de stralen dezer liefde betrokken, hoewel 'teen ambtsjubileum gold.

Wat alles heeft me zeer verblijd. Het heeft gesterkt, om weder verder te gaan: lange pauzes zijn nu eenmaal niet mogelijk, en dat is doorgaans maar goed ook. Moge daarom dit korte woord volstaan om allen, die in wat manier ook, deze gedachtenisviering tot een vreugde hebben gemaakt, en onder wie ik met name het landelijk comité, met zijn eereid prof. Honig, zijn praeses ds H. Knoop en secretaris ds F. A. den Boeft, alsmede de plaatselijke ondercomité's, gedenk, mijn oprechten dank te betuigen. En als ik al die namen in dat album zie staan, dan keert mijn dank terug tot Hem, Die mij een plaats heeft willen geven in die Gereformeerde Kerken, waarin ik wel niet gedoopt, maar dan toch gedurende al de jaren van bewust meeleven opgenomen ben geweest. Haar te dienen werd meer en meer mijn bewuste streven; en met name de laatste jaren hebben, geloof ik, den weg daartoe me steeds duidelijker doen zien.

K. S.

HOOFDARTIKEL

De Barchem-Beweging.

IV.

We hebben hier dus het merkwaardige geval, dat de woorden „oprecht verlangen naar God”, zoowel gebruikt kunnen worden door hen die in alle dingen rekening houden met het Woord Gods, als door hen, die slechts de menselijke ervaring als uitgangspunt van hun beschouwingen willen bezigen. Aan deze woorden kan dus praktisch een ieder zijn eigen gedachten verbinden, hetzij hij de bijbelsche probleemstelling aanvaardt of niet.

Dit wordt door de Barchemieten ook toegegeven. „Het kan ons bij den aanvang niet deren, of dit hoogste woord onzer taal „God” naar den aard onzer traditie en van ons persoonlijk denken verschillend wordt opgevat. Natuurlijk wachten ons teleurstellingen. Natuurlijk moeten we dikwijls uiteen gaan zonder te begrijpen waarom de ander zijn laatste verlangens zoo formuleerde, zich dus den samenhang dacht en den daaruit volgende eisch, maar we blijven ons één weten, broeders van het Verlangen. Naast de teleurstelling verblijdt ook waarlijk telkens vervulling. Hoevelen zouden dit niet als een speciale verworvenheid van Barchem kunnen beschrijven, de verlossing van engheld, het uitstijgen boven schijnmuren, de groei tot wijdeheid, de ervaring van gemeenschap, waar die nauwelijks gehoopt werd, en de verwerkelijking daarna van praktische kameraadschap. Men kan het dus zoo zeggen: het oprecht verlangen naar God, dat allen die terecht naar Barchem komen samenbindt, is de aanvankelijke ideële eenheid, die zich met woorden en daden zal moeten realiseren, het is de fundeering en de apotheose, waartusschen de moeizame weg van het tekortschietend leven zich beweegt.”¹⁾

Maar als het waar is dat ieder bij deze formule: „oprecht verlangen naar God” eigenlijk het zijne kan denken, dan heeft deze formule als eenheidsformule ook geen waarde meer. Dan is deze grondslag om daar op te bouwen denkbeeldig. Als een ieder bij deze formule het zijne denkt, dan komt men wel met dezelfde formule tot elkander, maar dan zijn er toch eigenlijk zooveel formules als er meeningen zijn.

Wie bij deze formule geen nadere verklaring vraagt, die heeft deze woorden bij voorbaat krachteloos gemaakt en op non-activiteit gezet. De Neo-Calvinist en de Neo-Marxist, die blijken een uittaling uit een artikel over „de organisatie van Barchem”, beiden wel naar Barchem gelogen zijn, denken bij deze woorden immers aan heel verschillende kwesties en vullen ze ieder met een eigen inhoud.

De Barchem-beweging staat op het standpunt: ieder die deze woorden op de een of andere manier wil naspreken is bij ons welkom. „Aan dit klare en vage symbool van het oprecht verlangen naar God wenscht de Barchemgemeenschap zich te herkennen.”²⁾

In verband met hetgeen reeds opgemerkt werd, kan er nog het volgende aan toegevoegd worden. Het woord symbool dat gebezigd wordt om deze woorden te typeren, is al zeer af te keuren in dit verband. Dit symbool is geen belijdenis meer waaraan men houvast heeft, en is geen uitdrukking van gemeenschappelijk bezit.

Dat deze woorden vaag zijn, werd reeds uiteen gezet. En klaar zijn ze alleen in zoover als er door het bestuur van de Barchem-beweging een bepaalde uitleg aan gegeven wordt.

1) a.w. pag. 8.
2) a.w. pag. 8.

Men schrijft wel: Menschen van velerlei confessie, met aanmerkelijke verschillen in Godsbeschouwing, in houding tegenover het historisch Christendom, in toepassing der religieuze waarden in leven en maatschappij, hebben te samen op onze berg en onze heide geleefd, hebben gesproken van den kathedraal en geschreven in ons tijdschrift. Conformatie aan een door besturen of vergaderingen vast te stellen norm, gelijkshakeling op een door den leider bekrachtigd program waren ons ver en mogen ons ver blijven.”³⁾

Maar intusschen geeft het bestuur van de Barchem-gemeenschap een uitleg aan deze woorden, die lijnrecht indruischt tegen de belijdenis van hem die leeft bij het Woord Gods.

De vraag kan hier ook gesteld worden: Hoe komt men aan deze formule? Waar heeft men ze gevonden? Over het verlangen naar God wordt gesproken in de Heilige Schrift. Maar dan is van deze schriftuurlijke gedachte een heel verkeerd gebruik gemaakt. Hier is door de Barchemieten een woord uit de Heilige Schrift losgemaakt en gebruikt op een wijze, die ontoelaatbaar is. We kunnen zelfs zeggen dat men hier een gedachte uit Gods Woord zich heeft toegeëigend, maar daar zijn eigen verklaring aan heeft gegeven.

Achter dezen verschillende uitleg die aan deze woorden gegeven wordt, ligt dan ook een diep-ingrijpend verschil in Schriftbeschouwing.

Ook dit wordt erkend. Het kan blijken uit de citaten die tot dusver gegeven werden om het gevoelen van de Barchemleden weer te geven. Maar men heeft gezegd: „In Barchem wordt een zeer hooge waarde gehecht aan het samen stil zijn, aan de wijdingsstonde iederen morgen, waar men bijeen zit en juist dan niet schroomt in meditatie en gebed zich in verlangen uit de diepste bron te laten vernieuwen. Bijna ieder heeft het moeten leeren, men zou onze verscheurde menscheit niets beters te leeren toewensen.”⁴⁾

De dag zou voor de cursisten te Barchem dus niet goed zijn, als men zich niet had afgezonderd om stil te zijn en te bidden ieder voor zich zelf. De meditatie en de stille overpeinzing dat is de tooverformule, waarmee men voor een oogenblik de menschen die samenzijn aan elkander wil trachten te verbinden.

Het moet een bijzonder gezicht zijn vele menschen, van heinde en ver, uit allerlei kring gekomen, in stilte en gebed in een zaal te zien samenzitten. Het moet er dan een oogenblik de schijn van hebben alsof het er met kerk en christendom in de wereld nog niet zoo slecht voorstaat en dat vele menschen diep in hun hart voor den godsdienst nog meer gevoelen dan ze in de dagelijksche praktijk van het leven eigenlijk wel woord willen hebben. Menschen, die in het dagelijksche leven soms vlak tegenover elkander staan en elkaar scherp bestrijden, omdat ze uit geheel verschillende overtuiging leven, kunnen toch in zoo'n wijdingsstonde samen stil neerzitten in diep gepeins verzonken.

Maar wanneer dat uur weer voorbij is en de debatten weer geopend worden en de werkelijkheid van het leven weerkeert, dan, dan is er voor het gebed geen plaats meer over, en leeft men weer naast elkaar voort ieder met zijn eigen ideeën en zijn eigen gedachten.

Hoe komt dat nu? Dat komt omdat ook bij deze wijdingsstonde niet gedacht wordt aan den inhoud van het echte gebed. Wat behoort tot zulk een gebed dat Gode aangenaam is? zoo vraagt de Heidelbergse Catechismus; en het antwoord is: Eerstelijc dat wij alleen den eenigen, waren God die Zich in Zijn Woord aan ons geopenbaard heeft, om al hetgeen dat Hij ons geboden heeft te bidden, van harte aanroepen... Voorts dat wij dezen vasten grond hebben, dat Hij ons gebed... om des

3) a.w. pag. 5.
4) a.w. pag. 9.